

Emlékeztető
a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács
2019.12.07-én 10:30 órakor kezdődő üléséről,
a Matehetsz székhelyén
(1119 Budapest, Mérnök u. 39.)

Az ülésen küldött, vagy megbízott által képviseltetve jelen voltak: Amőba Alapítvány, Bolyai Farkas Alapítvány a Magyarul Tanuló Tehetségekért (Zenta, Vajdaság), Bolyai Műhely Alapítvány, Csányi Alapítvány a Gyermekekért, Kanizsa és térsége Tehetségsegítő Tanács, Kocka-kör Egyesület, Kutató Diákok Országos Szövetsége, Kutató Diákokért Alapítvány, Logos Alapítvány (kistérségi iskolák), Magyar Innovációs Alapítvány, Magyar Innovációs Szövetség, Magyar Tehetséggondozó Társaság, Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége (MZMSZ), Matematikai Tehetségekért Alapítvány, Mentor Tehetségsegítő Tanács (régen: Felvidéki Tehetségsegítő Tanács), Nemzeti Tehetségpont, Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, Nyilas Misi Tehetségtámogató Egyesület, Oboás Társaság Alapítvány, Országos Tudományos Diákköri Tanács, "Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel" Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete, Óvodapedagógusok Országos Tehetségsegítő Tanácsa, Református Pedagógiai Intézet, Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége, Székelyföldi Tehetségsegítő Tanács, Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége, TDK-ért Közhasznú Alapítvány, Új Start Alapítvány, Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Géniusz mozgalom), Vajdasági Tehetségsegítő Tanács

Az ülésen részt vesznek továbbá Krekuska Róbert az EMMI részéről valamint a Matehetsz részéről Fuszek Csilla, Hercz Alexandra, Szántó Judit, Szilágyi Zsuzsanna és Török Beatrix.

1. napirendi pont: A napirend és a technikai keretek elfogadása, levezető elnök választása

Polonkai Mária köszönti a jelenlévő tagokat, megnyitja az ülést, majd megállapítja, hogy a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács ülése 28 megjelent/képviselet tagszervezettel határozatképes. Kéri a megjelent tagokat, hogy a napirendnek megfelelően döntsenek a levezető elnök, a jegyzőkönyvvezető és a jegyzőkönyv hitelesítő személyéről. A megjelentek a levezető elnöki feladatra Bajor Pétert, jegyzőkönyvvezetőnek Hercz Alexandrát, jegyzőkönyv hitelesítőnek Fuszek Csillát szavazzák meg. A jelenlévők az előzetesen kiküldött napirendet és technikai kereteket egyhangú szavazással elfogadták. (5/2019. sz. Tanácsi határozat)

1. A napirend és a technikai keretek elfogadása, levezető elnök választása
2. Az NTT elnök bemutatkozása
3. Rövid helyzetkép az NTT tagsága áttekintéséről szóló adatlapokról és nyilatkozatokról
4. Az NTT SZMSZ-e, küldetésnyilatkozata, munkabizottságai megújításának, átalakításának előkészítése
5. Beszámoló az EFOP 3.2.1 „Tehetségek Magyarországa” kiemelt projekt eredményeiről
6. Beszámoló a Tehetségház kivitelezéséről, forrásbevonásokról
7. 2020 utáni tehetségsegítő programok tervezéséről, irányok kereséséről
8. Egyebek

Bajor Péter egy személyes bemutatkozásra kéri a megjelenteket, majd felkéri Polonkai Máriát, az NTT elnökét a bemutatkozásra.

2. napirendi pont: Az NTT elnök bemutatkozása

Polonkai Mária: szakmai bemutatkozást tart. Pályáját kémia-fizika szakos tanárként kezdte. Később közigazgatási területen dolgozott, nyugdíjba vonulásáig az Oktatási Hivatal munkatársa volt. Jelenleg a MTT alelnöke. Arany János Tehetséggondozó Program szakmai kidolgozója. Részt vett a Matehetsz gondozásában megvalósított kiemelt Uniós projektekben (Géniusz Projekt és a Tehetséghidak projekt). A Tehetségek Magyarországa projekt szakmai vezetője. A Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum civil delegáltja volt 2018-ig. Jelenleg az NTT elnökeként ebben a pozícióban erősíti a Fórum működését és Nemzeti Tehetségprogram ügyét.

Bajor Péter megköszöni a bemutatkozást, és megkezdi a 3. napirendi pont megvitatását.

3. napirendi pont: Rövid helyzetkép az NTT tagsága áttekintéséről szóló adatlapokról és nyilatkozatokról

Polonkai Mária: Az NTT működéséről 2006. április 19-én kiadott kormányrendelet döntött. Ezt követően elkészült az SZMSZ és 14 tagszervezettel elindította működését a Tanács, mely jelenleg 51 tagszervezetet számlál. 2012. február 15-én az NTT Küldetésnyilatkozatot készített. Ezt követően az SZMSZ módosítás is elkészült. Az egységes szerkezetbe foglalt SZMSZ fontos, hogy a honlapon mindig legyen elérhető.

43 tagszervezet töltötte ki a kiküldött adatlapokat és nyilatkozatot, ami egy igen szép aktivitást jelző arány (85%).

2013-ban a legutóbbi SZMSZ módosításakor az NTT-nek 11 munkabizottsága volt. Ezeket a Matehetsz bevonta működésébe, amelyek segítették a projektek szakmai megvalósítását.

A visszakiküldött adatlapokon és nyilatkozatokon az NTT munkájához a következő javaslatok, ötletek érkeztek:

- Határon túl szervezetek szeretnének létrehozni egy önálló munkacsoportot.
- Legyenek tájékoztató rendezvények, gyakoribb tájékoztatást igényelnek a tagszervezetek a pályázati lehetőségekről.
- Egyes tagszervezetek a rendezvényeiken szívesen látnának más tagszervezetektől érkező vendégeket, diákokat. Ez egy nagyon öröndetes kezdeményezés, hasznos és fontos az együttműködés, a kapcsolatteremtés.
- Szakmai fórumok indításának igényét is jelezték többen.
- A tagszervezetek segítség a szülőket és a pedagógusokat a tehetséggondozásban. (Polonkai Mária úgy látja, ez megvalósul a gyakorlatban.)
- Javasolják és igénylik az NTT közreműködését a hálózatfejlesztésben, a jó gyakorlatok terjesztésében.
- Több szervezetnél igényként merült fel a kisgyermekkorai tehetséggondozás, valamint a zenei nevelés fontossága, megfelelő helyet kapjon a munkabizottságokban.
- Gondoskodás a hátrányos helyzetű fiatalok tehetséggondozásáról, fejlesztéséről, a korai lemorzsolódás megelőzéséről.

Polonkai Mária érdemesnek találja, hogy ezek a javaslatok az ülés során tovább gondolásra, megvitatásra kerüljenek.

Bajor Péter megkérdezi a jelenlévőket, hogy van-e valakinek észrevétele, hozzáfűzni valója az elhangzottakhoz.

Szendró Péter kéri, hogy Bajor Péter adjon egy nagyon rövid összefoglalást a Matehetsz és NTT kapcsolatáról.

Bajor Péter: A Matehetsz az NTT jogi személyiségű szervezete. A kettő lényegében egy időben jött létre, a kezdeményezés motorja prof. Csermely Péter volt. Az NTT-hez csatlakoztak jog és nem jogi személyiségű szervezetek is, melyek közül többen a Matehetsz tagszervezetei is egyben. Az NTT társadalmi csoportok, tehetségsegítő tanácsok, alapítványok jogi és nem jogi szervezetek szakmai érdekképviselői szervezete. A Matehetsz jogi szervezetként képes projektek megvalósítására, pályázatokban történő részvételre. Az NTT a továbbiakban részt vett a Nemzeti Tehetség Program létrejöttében is.

A hosszú évek munkája után most érkezett el újra annak az ideje, hogy az NTT áttekintse szakmai feladatait, tegye meg a szükséges lépéseket, változtatásokat ahhoz, hogy meg tudjon felelni a jövő kihívásainak, részt tudjon venni a következő uniós időszakban elérhető pályázatok megvalósításában.

A most futó uniós projektek többek között nem tudnak támogatást nyújtani a határon túli szervezeteknek, de még országon belül is megosztott a források lehetősége. A jelenlegi uniós projekt csak a konvergencia régióban tudja kifejteni hatását, a KMR régióban a Nemzeti Tehetség Program tükkörprogramjai tudnak segítséget nyújtani. Cél, hogy a következő ciklusban ez a megosztottság feloldódjon és egy újabb kiemelt projekt keretében a teljes Kárpát-medencére kiterjedően biztosítottak legyenek a programok és az ehhez kapcsolódó támogatási források.

Rajnai Gábor kiegészítve az elmondottakat jelzi, hogy az eredeti cél szerint a két szervezetet azért jött létre, hogy hangot adjanak a tehetséggondozással foglalkozó köröknek, iránymutatást nyújtsanak a tehetséggondozással és a szakpolitikával foglalkozóknak. A Matehetsz az operatív feladatok végrehajtása miatt jött létre. Az NTT munkája menetközben megakadt az operatív feladatok végrehajtása terén. Az NTT-nek elsősorban egy kihangosító Fórumnak kell lennie annak érdekében, hogy a társadalom meghallja a tehetséggondozással kapcsolatos szakmai nézeteket, problémákat. Az NTT-nek karakterisztikusabbnak kell lennie, a Matehetsz-nek pedig az operatív feladatokat kell ellátnia.

Antos László, az általa képviselt szervezetek nevében elfogadja a Bajor Péter által elmondottakat. Ő azonban úgy emlékszik, hogy a 14 tagszervezet jogképtelen volt, ezért hozták létre az NTT-t és a Matehetsz-et. A lényeg az volt, hogy a tagszervezetek véleményét egységesen képviselje.

Balogh László: az NTT elvi irányító volt, a Matehetsz gyakorlati kivitelező. A kettőt nem lehet elválasztani. Az NTT mostani feladata a problémák, teendők megfogalmazása, a küldetésnyilatkozat áttekintése, a munkabizottságok újraélesztése.

Mentler Marianna: az adatlapok megfogalmazásai szerint a tagszervezetek egyértelműen együttműködést kívánnak, melyet fórumok, rendezvények keretében valósíthatók meg leghatékonyabban. A különböző területeket érintő javaslatok szekciószerűen működhetnek.

Pék László kérdezi Fuszek Csillától, hogy az Európai Tehetségközpont (EUTK) munkájában van-e bármilyen szerepe a határon túli szervezeteknek.

Fuszek Csilla: a későbbiekben beszélni fog az EUTK munkájáról, és akkor kitér Pék László kérdésre, és a választ ott fogja elmondani.

Bajor Péter: A Matehetsz gyakorlatilag a pályázati keretek végrehajtása miatt jött létre, a projektek szabályszerű végrehajtásához jogi kereteket biztosít, ami egyúttal hatalmas felelősséggel is jár, hiszen több millió forint pályázati támogatás elosztásáról gondoskodik.

Rajnai Gábor még egy kiegészítő javaslattal él: az NTT fogadjon el egy nyilatkozatot, melyben megköszöni a Matehetsz-nek az elmúlt években kiemelkedően végzett szakmai feladatot, amelyet az NTT rábízott.

Bajor Péter megköszöni a hozzászólásokat és áttér a 4. napirendi pontra.

4. napirendi pont: Az NTT SZMSZ-e, küldetésnyilatkozata, munkabizottságai megújításának, átalakításának előkészítése

Polonkai Mária veszi át a szót. Megköszöni Rajnai Gábor elismerő szavait és támogatja javaslatát. Az NTT elnökekén kifejezi, hogy szeretné, ha az NTT nem csak egy olyan szakmai szervezet lenne, amely kijelöli a szakmai feladatokat a Matehetsz számára, hanem a tagszervezetek egymással hálózatot alkotva, erősebb együttműködéssel egymást segítenék, ezáltal gazdagodnának. A tagszervezetek státuszát kellene megerősíteni, fokozni a hatékony információáramlást és a szakmai együttműködést. Ennek egyik módja lehet, ha most létrehoznak egy ad hoc bizottságot. Ez a bizottság felülvizsgálná a küldetésnyilatkozatot és az SZMSZ-t. Ahol szükséges ott a törvényi változásoknak megfelelő módosításokat javasolna. Egy jelentést készítené, mely összefoglalja a küldetésnyilatkozat jelentőségét, az elmúlt évek megvalósításainak tapasztalatait és szükség esetén új célkitűzések megfogalmazását tehetné meg. Az ad hoc bizottság feladata lenne, hogy javaslatot tegyen az új munkabizottságok létrehozására és felosztására. A munkabizottságok létrehozásával kapcsolatban Polonkai Mária jelzi, hogy a korábbiakban működő 11 munkabizottságot soknak, elaprózottnak tartja. Az ad hoc bizottság a következő NTT ülésre hozná a javaslatot, ezt követően lenne lehetőség a további lépésekre.

Bajor Péter kéri a hozzászólásokat.

Rajnai Gábor: Polonkai Mária észrevételeit nagyon fontosnak tartja, de azt is jelzi, hogy legyen minden ülés állandó napirendi pontja az NTT szakmai határainak meghatározása. Minden olyan ügy, amely érinti a tehetséggondozás ügyét, az a Tanács feladata. A tehetség ügyével kapcsolatos kérdésekben állást kell foglalnia, ez a Tanács felelőssége és dolga.

További hozzászólás nem érkezik. Polonkai Mária javaslatot tesz az ad hoc bizottság tagjaira:

Antos László, Pék László, Rajnai Gábor, Szántó Judit, Pintér Ferenc.

A felkérést a jelöltek elfogadják és vállalják, azzal a változtatással, hogy Pintér Ferenc helyett Pintér Ferencné Grundmann Fridát teszik meg jelöltek.

Bajor Péter kéri, hogy egyeztessenek egy januári időpontot az ad hoc bizottság felkért tagjai egy első találkozásra annak érdekében, hogy április 25-én tartandó következő ülésre az ad hoc bizottság el tudja készíteni javaslat tervezetét.

A jelöltek elfogadásáról szavazás történik. Négy tartózkodás és nulla ellenszavazat mellett a jelölteket az NTT elfogadja, és ezzel az ad hoc bizottság megalakulását támogatja. (6/2019. sz. Tanácsi határozat)

Polonkai Mária a szavazás után kéri, hogy lépjenek tovább az 5. napirendi pontra.

5. napirendi pont: Beszámoló az EFOP 3.2.1 „Tehetségek Magyarországa” kiemelt projekt eredményeiről

Bajor Péter az EFOP projektet prezentáció segítségével mutatja be.

2019. december 11-én lesz a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum, melynek összehívása előtt megtörtént a civil delegáltak hivatalos választása, melyben Bajor Péter képviseli a Matehetsz-et.

A projekt bemutatása:

Tehetségtámogató környezet kialakítása: képzések és szakmai műhelybeszélgetések. A képzési indikátor szám teljesítése okoz érzékelhető nehézségeket, a piaci túlkínálat miatt.

Tömbösített fejlesztő rendezvények, csoportos és egyéni támogatások: az indikátorok teljesítése jó ütemben halad. Több mint 200 pszichológus áll rendelkezésre az ország egész területén. A következő ciklust illetően ez lehet az a programelem, melyet ki kell majd vezetni, hiszen ezek azok a tehetséggondozó programok, amelyeknek be kell épülniük az intézmények szakmai munkájába és projekt támogatás nélkül is meg kell valósuljanak a későbbiekben. Tehetségpont minősítési eljárást folytattunk, tehetség-hálózati műhelyeket tartottunk. Országosan megtörtént a megyei szakszolgálatok meglátogatása, tájékoztatása. Részükre 2020. február 27-én szakszolgálati konferenciát szervezünk, melyre Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős helyettes államtitkár és Hajnal Gabriella a KLIK vezetője is ígérték megjelenésüket.

Tutor program: 2017-ben indult a program. Mára országos lefedettséggel működik. A KMR régióban az NTP biztosítja a forrásokat.

Mentorprogram: megvalósítása jelenleg folyik, a 2017 és 2018-ban tutoráltként bevont fiatalok jelentkezését vártuk. A nyitórendezvényt 2019. december 1-jén tartottuk. A megvalósítás jövő nyárig fog tartani.

Ösztöndíj: a programban eddig 1746 fiatal részesült ösztöndíjban. Itt csak a konvergencia régióban élő, tanuló fiatalok részére tudjuk az ösztöndíj lehetőséget biztosítani. A határon túli és a KMR régióban élő fiatalok részére a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj program nyújt segítséget. A projekt végéig még további 600 fiatal fog ösztöndíjban részesülni.

További folyamatos tevékenységek: szakmai háttér biztosítása, NTP társadalmi ösztönzése, az NTP érdekében együttműködések fenntartása: EMMI, AM, ITM, KK, OH.

Új online tartalom: A tehetség kézikönyve, amely NTP támogatással valósult meg. A könyv bemutatója és az ehhez kapcsolódó sajtótájékoztató 2019. december 5-én volt.

Hozzászólás nem érkezik, a 6. napirendi ponttal folytatódik az ülés.

6. napirendi pont: Beszámoló a Tehetségház kivitelezéséről, forrásbevonásokról

Bajor Péter a Tehetségház történetét, kivitelezési munkálatait fényképes prezentációval mutatja be.

2016 – Támogatói Okirat

2017 – ingatlan kiválasztása, építésmérnöki tervek elkészítése, közbeszerzések előkészítése

2018 – Kivitelezés I. ütem, forrásbővítés, Kásler miniszter úr támogatásával

2019. ősz – Kivitelezés II. ütem

2019. decembertől – Kivitelezés III. ütem

2020. augusztus – Költözés

Jelenlévők abszámolókatz egyhangúlag elfogadták.(7/2019. sz. Tanácsi határozat)

Bajor Péter megköszöni a figyelmet. Hozzászólás hiányában következik a 7. napirendi pont.

7. napirendi pont: 2020 utáni tehetségsegítő programok tervezéséről, irányok kereséséről

Fuszek Csilla bemutatja az Európai Tehetségközpont működését és a vázolja a nemzetközi ügyeket.

Az EU TK 14 tagszervezettel 2015-ben alakult meg. Jelenleg 400 tagszervezete van.

Az Európai Tehetségsegítő Hálózat egy nemzetközi szervezet, mely jelenleg Hollandiában van regisztrálva. Ennek oka az a jogi háttér, mely így a legideálisabb működést tudja biztosítani egy ilyen kiterjedésű nemzetközi szervezetnek. Nemzetközi alapító okiratot hoztak létre, majd megtörtént a hollandokkal a jogharmonizáció. Ezt követte a különböző szervezetekkel való együttműködési szerződések megkötése (pl. ECHA). Az Európai Tehetségsegítő Hálózat egy érdekvédelmi ernyőszervezet. A Központok komoly együttműködést folytatnak egymással jelenleg is. Ennek eredménye az EGIFT projekt sikeres végrehajtása. Ennek a projektnek fő célkitűzése volt egy online tehetséggondozó tananyag e-learning formájában történő elindítása. A tananyag jelentős idegennyelvű szakirodalmi bázis. Egy kiváló szakmai szöveget angol nyelven.

A 25 Tehetségközpont közül négy nem európai. A hálózat tagjai közül több mint 50 százalék olyan szervezet, amely működésénél, formájánál fogva nem tud jelentősebb fórumhoz, szakmai csoporthoz csatlakozni. Ezért az Európai Tehetséghálózat fontos szerepet tölt be ezeknek a szervezeteknek az összefogásában. A Hálózat nagy hatással van a környező országok tehetséggondozással kapcsolatos szakmai munkájára is. A határon túli szervezeteket illetően: a hálózaton belül nincs hierarchikus rendszer, minden egyes tagszervezet egyforma jogokkal rendelkezik. A határon túli tehetségsegítő szervezetek nem tudnak kapcsolódni az országukban működő Európai Tehetségközpontokhoz. Itt elsősorban jó gyakorlatok, információk áramlása valósul meg. Helyi szinten, az adott országban működő Európai Tehetségközponttal lehet együttműködést kezdeményezni, amennyiben az adott központ működése erre lehetőséget ad, de minden központban más-más működési szintek valósulnak meg. A Központok önálló működéssel, önálló feladatkörrel, vállalással rendelkeznek. A Központoknak nincs egységes feladatvállalási kötelezettsége, ez helyi szinten deklarálódik.

Rajna Gábor kérdése: az NTP források biztosítják a működés feltételeit?

Fuszek Csilla: kijelenthetjük, hogy a magyar állam támogatása nélkül az Európai Tehetségálózat nem valósulhatott volna meg. Jelenleg még az Ír Tehetségközpont az, amely további és jelentős forrást biztosít a Hálózat működéséhez.

Bajor Péter: az európai hálózat is olyan utat jár végig, mint a magyar NTT. Közös programjuk még nincs, de a hálózatot az tudja erősíteni, ha létrejön egy erős jogi szervezet, aki képes a tagszervezeteket képviselni és pályázatokat megvalósítani. A Matehetsznek és az NTT-nek az európai tehetségálózat kapcsán nagy előrelépés lesz a 2021 tavaszán Budapesten megrendezésre kerülő ECHA konferencia.

A jelenlévők Fuszek Csilla beszámolóját egyhangúlag elfogadták. (8/2019. sz. Tanácsi határozat)

Bajor Péter megköszöni a hozzászólásokat és áttér a 7. napirendi pont következő elemére, mely a 2020 utáni célkitűzésekről szól.

A Matehetsz már beadott egy vázlatot a következő ciklusra tervezendő programokra, mely újabb programelemek megfogalmazását és irányát is tartalmazta. Ehhez kapcsolódóan Bajor Péter kéri az NTT-t, hogy fogalmazzon meg további, újabb terveket, melyek részét képezhetik az új ciklusra tervezendő kiemelt projekt szakmai tartalmának. Az eddig tervezett tutorplusz program mellett, fontos a képzési paletta fejlesztése, átrendezése, továbbá a kiemelkedően tehetséges fiatalok számára egyéni fejlesztés biztosítása (Tehetség Akadémia). A tantestületek számára a képzések mellett humán támogatást is lehetne biztosítani, hogy az intézmények valóban Tehetségbarát intézményekké válhassanak. A jövőbeni projekt tervezéshez a Matehetsz várja az NTT szakmai ajánlásait, további tervek és programlehetőségek javaslatát.

Pék László köszönetét fejezi ki, hogy a Tanácsok a meghívásos NTP pályázatokban forrásokhoz tudnak jutni. Egyéb esetekben a határon túli államtitkársághoz fordulnak, de jelenlegi kérésük ott elutasításra került. Jó lenne a tehetséggondozás ügyében egyéb lehetőségekhez, forrásokhoz jutni.

Bajor Péter ígéretet tesz, hogy a Fórum ülésen ezt a problémát is felveti az államtitkárságnak.

8. napirendi pont: Egyebek

Rajnai Gábor: javasolja, hogy az NTT adjon ki egy sajtóközleményt a következő fontos fejleményekről:

- az NTT megújul,
- új elnöke van az NTT-nek,
- megjelent A tehetség kézikönyve,
- magyar kezdeményezésre Európai Tehetségálózat működik, melynek több mint 400 tagja van már.

Továbbá javasolja, hogy minden NTT ülés után jelenjen meg egy sajtóközlemény az aktuális hírekkel.

További hozzászólás nem lévén Bajor Péter megköszöni a megjelentek részvételét és értékes hozzászólásait, és bezárja az ülést.

Bajor Péter
levezető elnök

Hercz Alexandra
a jegyzőkönyv vezetője

Fuszek Csilla
a jegyzőkönyv hitelesítője